Universitätsbibliothek Paderborn

DJrectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo || queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut etia[m] laicis hoc || crimine ...

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

Exclamatio vniuersalis [con]tra [con]cubinarios vt resipisca[n]t Et no[n]nulla eo[rum] argume[n]ta soluunt[ur]

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Visual Library

¶ Exclamatio vniuerſalis ꝯtra ꝯcubinarios vt re
ſipiſcãt Et nõnulla eoꝝ argumẽta ſoluunt

O Igit Cõcubinarij oẽs. legꝫ nature ⁊ grẽ p̄uarica
tores Expgiſcimini. redite ad cor. veſtra pẽ
ſate horrida p̄icula. veſtra pẽſate damna. Oĩa em̄ bona
meritoria ⁊ fructifera vob̄ aut ſunt infructuoſa ⁊ mor/
tua. Aut mortifera noua mortalia adducẽtia ꝑut ꝯtingit circa ſa/
cramẽta vt declaratũ ẽ ſup̄ ꝯcl'one q̄rta Et hec oĩno in ſtatu vr̃o ꝯcu
binat⁹ ſub pena dãnatõis eterne ſunt omittẽda ⁊ nõ ꝯtinuãda Aut
vt dictũ ẽ ꝙ ſunt mortua. vtputa ieiunia vr̃a orões vr̃e. elemoſyne
et ceteraꝝ ꝟtutũ opa. caret em̄ in vob̄ humore vite charitatꝭ. ſ. ⁊ grẽ.
Vñ mirũ ꝙ in h̄ dãnoſo ſtatu nõ abſorbimini ac ſm̄ Vincẽtiũ ſin/
gula vr̃a perimant aut deuaſtent. Propt̃ tñ tpalia varia p̄icula vitã
da ꝯſiderãdũ. vt dr̃ Vincẽti⁹ Hec ſcd̃a iã dicta bona de gn̄e bonoꝝ.
q̄uis vob̄ mortua ſunt. nõ ſunt a vob̄ penit⁹ omittẽda. ſꝫ ꝯtinuan
da. imo augmẽtãda Valẽt em̄ inq̄t ad oĩa alia bona p̄ter ad gl'iam
eternã. Cõcorditer dicũt do. Tho. Alb. in q̄rto. ꝙ q̄uis mortua. va
lent tñ adhuc ad diſpõnem grẽ. Ad bona tpalia habẽda ⁊ ad aſſue
factõem in bonis. Premio tñ vite eterne ſunt carẽtia. O damnũ la
mẽtabile q̄ oim̄ ꝟtutũ opa p̄ncipali ſuo fruſtrant fine. O vita porci
na nullã verã admittẽs ꝟtutẽ. aĩam p̄nobiliſſimã dei imagine inſig/
nitã. tã miſerabil'r deturpans. Quid em̄ vt inq̄t Valeri⁹. dãnoſi⁹ ẽ
luxuria. ꝑ quã ꝟtus aterit ⁊ ſempiterna gl'ia in iſamia ꝟtit animi/
qꝫ ⁊ corpis vires extinguunt. O fatua ꝯmutatio ꝑ re veſana ⁊ feti
da. abominabili ⁊ momẽtanea tot annullare bona ⁊ amittere eter/
na. Reuera p̄dictꝭ oib⁹ bñ pẽſatꝭ liquet ꝓpõ phi veriſſima q̄ dixit
p̄° phyſicoꝝ: vno incõuenienti dato alia multa ſequunt. Tollat ḡ
nũc h̄ incõueniẽs. vtputa ipa ꝯcubina Etem̄ talis. femina fax ſata/
ne fetẽs roſa dulce venenũ plens ſub mellis dulcedine pocula fellis
Abijciat inq̄ꝫ tã lõge. vt cauſa peccati tollat ⁊ ei⁹ ſuggeſtioni adi/
tus p̄cludat. al's flãma recandeſcet q̄ mõ nulla fuit.

Demũ Obiectões q̃dã ſeu argumẽta ꝯcubinarioꝝ ponũt:
q̄ꝝ vna p̄ncipal' ⁊ cõis q̄rũdã patuit ſup̄ in p̄ncipio
in fine tertie ꝯcluſionis. Arguũt adhuc alij p̄ſertim iuuenes ꝯcubi/
narij. Difficile ẽ inq̄unt iuuenẽ abſtinere ab actu carnis. Vñ ꝯtinẽ/
tia vt allegat Bonauẽtura in. iiij. diſt. xxxvij. a bea. Hieronymo in
eis ꝑ martyrio ꝯputat. Jã dicũt iſti. nõ oẽs poſſum⁹ eſſe martyres.
ḡ videt licitũ habere ꝯcubinas Rñdet ibidẽ ꝑ eũdẽ Bonauẽturã
Reuera iuuenẽ abſtinere difficillimũ ẽ. q2 q̄ ignẽ abſcõdit vt dr̃ ꝓ/
uerbioꝝ. vj. in ſinu quõ p̄t eũ ferre vt ei⁹ veſtimẽta nõ ardeãt. Diffi/

eſſe eſt extinguere ignẽ imittẽdo ligna. ſʒ facilimũ ẽ ſupeffundendo
aquã Si eñi vis ꝯtinere neceſſe habes mulieres effugere ⁊ carnẽ ma
cerare ſi iuuenis es. hec ille. Et circa idẽ ſubdit. Qḋ ſi feceris ⁊ ꝯtinẽ
tiã amare ceperis fiet tibi nõ ſolũ nõ difficile. imo ꝑ oĩa facile. lex no/
ua onus leue ẽ. ⁊ hꝫ rõe charitatis q̃ cetera mãdata facit facilia. q̃ q̇ ca
ret difficulter p̄t onus portare. hec ibi. ¶ Quibꝫ ſñia doctoris ſctĩ
ꝯſonat. q̃ in de ꝑfectõe chriſtiane religionis notat triplex ĩpedimẽtũ
caſtitatis. Primũ ĩpedimentũ. delicie corpis. Scḋm. cogitatões ve/
neree. Tertiũ ẽ aſpect⁹ colloq̃a ⁊ frequẽs ꝯuerſatio mulierꝫ. Contra
q̃ in eodẽ libro ⁊ tertio ethicorꝫ ponit ſeptuplex remediũ. Primũ ma
ceratio carnis. Scḋm. ꝯtẽplatio diuinorꝫ ⁊ oratio. Tertiũ. ſtudiũ
ſcripturarꝫ. Quartũ. cogitatio ſctã. Quintũ. exercitiũ ꝯtra ocium.
Sextũ. labor ⁊ anguſtia. Septimũ. ſolitudo. ¶ Inſuꝑ etiã poete
gẽtiles p̄cipue fugã ⁊ ocij vitatõem ſumma declarãt remedia. Dicit
eñi Ouidi⁹. Ocia ſi tollas periere cupidinis arcus. Cõtempteq̨ ia/
cent ⁊ ſine luce faces. Et idẽ. Querit Egiſtus q̃re ſit factus adulter
In ꝓmptu cauſa ẽ deſidioſus erat. Et idẽ de fuga inq̇t. Ipe bñ pote
ris luxus fugare furorẽ Si fugeris potior potio nulla dat. Et ali⁹
Si venerẽ fugare velis loca. tpa vita. Nã loc⁹ ⁊ tp̄s pabula p̄bet ei.
De hac fuga dr̄ Apl's p̄° ad Corinthios. vj. Fugite fornicatõnem.
vbi Ambroſi⁹ dr̄. cũ alijs nẽpe vitijs p̄t expectari ꝯflict⁹. hãc fugite
ne approximetis. q: nõ p̄t aliter meli⁹ vinci. In cui⁹ exẽplũ Joſeph
fugiẽs palliũ in manu mulieris reliq̇t Geneſ. xxxix. et ſaluabat aĩa
eius. Et reuera hec feda maledicta luxuria q̃ ſḿ Ambro. in de fu
ga ſeculi vt furioſa dña exagitat vrit ⁊ incẽdit merito q̇dẽ chriſtia
no diligẽter extat fugiẽda. Cũ ⁊ tulli⁹ ille gentilis in de officijs illõ
notatu dignũ deſuꝑ dicat. Si ꝯſiderare inq̇t volum⁹ q̃ ſit natura
hominis excellẽtia ⁊ dignitas intelligemus q̃ʒ ſit turpe defluere luxuria
et delicate ac molliter viuere. q̃ʒ honeſtum parce. ꝯtinenter. ſeuere
ac ſobrie. hec ille.

Argumentũ

Aliud. Murmurãtes arguũt dicẽtes
Impoſſibile ẽ nobiſcum hec attẽtari.
amoris eñi glutino vinculati neq̃m⁹ a nr̄is amãtiſſimis ꝯcubinis
ſeparari. multi in hm̃oĩ materia multa ꝯſcribũt ſi ꝑ experientiã no/
biſcũ catenati eſſent vtiq̨ calamũ ſuſpẽderẽt. Rñdetur. q᷑ tales
blaſphemãtes peſſime errant. Eſt eñi p̄ceptũ diuinũ vt ꝯſtat nõ for
nicari ⁊ pericula fornicatõis vitare. q̃re remedijs his adhibitis vti/
q̨ poſſibile extat. Unñ dr̄ Matthei. xi. Jugum meũ ſuaue ẽ ⁊ onus
meũ leue. quõ ẽ leue ſi eẽt ĩpoſſibile. ⁊ ꝑme Joãnis. iiij. Hec ẽ chari
tas dei vt mãdata eius cuſtodiamus ⁊ mãdata grauia ei⁹ nõ ſunt.